

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Lindesnes kommune
v/ Amalie Bjørnestad
Postboks 183 Vigeland
4524 LINDESNES

Deres ref

Vår ref

Dato

19/3986-2

19. august 2019

Svar på spørsmål om dispensasjon for terrenginngrep i forbindelse med reparasjon av ledninger i strandsonen.

Vi viser til din e-post 12. august med spørsmål om reparasjon av vann- og avløpsledninger i strandsonen.

Du viser til byggeforbudet i strandsonen og spør om terrenginngrep i forbindelse med reparasjon av vann- og avløpsledninger i strandsonen krever dispensasjon fra byggeforbudet.

Byggeforbudet i plan- og bygningsloven § 1-8 andre ledd gjelder alle tiltak etter pbl. § 1-6, med unntak av fasadeendringer. Hvorvidt terrenginngrepene krever dispensasjon beror på hvorvidt man står overfor et "tiltak" etter pbl. § 1-6 første og andre ledd.

"Vesentlig terrenginngrep" vil være et tiltak etter pbl. §§ 1-6 første ledd første setning, jf. 20-1 første ledd bokstav k. Hva som utgjør et vesentlig terrenginngrep vil være gjenstand for en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle. Etter ordlyden vil det være en viss terskel for når et terrenginngrep vil anses som vesentlig. Forarbeidene peker imidlertid på at i sårbare områder, som verdifulle kulturlandskap eller strandsonen, vil også mindre inngrep kunne få store konsekvenser. I sårbare områder kan dermed mindre terrenginngrep etter omstendighetene anses som vesentlige.¹

Dersom kommunen etter en nærmere vurdering kommer til at terrenginngrepet må anses som vesentlig, vil det være et tiltak etter pbl. § 1-6 første ledd første setning, jf. § 20-1. Tiltaket vil dermed være omfattet av byggeforbudet i strandsonen. Arbeidene vil da være avhengig av dispensasjon.

¹ Ot.prp. nr. 45 (2007-2008) side 312-313.

Selv om terrenginngrepet ikke er "vesentlig", kan det likevel være et tiltak etter pbl. § 1-6 første ledd andre punktum: "Som tiltak regnes også annen virksomhet og endring av arealbruk som vil være i strid med arealformål, planbestemmelser og hensynssoner".

Spørsmålet som må vurderes er om terrenginngrepet vil være i strid med arealformål, planbestemmelser for området. Departementet har tidligere uttalt følgende om legging av ledninger i LNFR-områder og strandsonen²:

[D]ersom tiltaket kommer i strid med arealformålet eller vil vanskeliggjøre gjennomføringen av planen, eller kommer i strid med de hensyn som ligger bak strandsonevernet, vil tiltaket kreve dispensasjon.

Hvorvidt dispensasjon er påkrevd må avgjøres ut fra en konkret vurdering i det enkelte tilfelle. Dersom ledningene legges i grunnen på en måte som ikke vil gi varige sår i terrenget eller vanskeliggjøre gjennomføringen av planen, er ikke dispensasjon nødvendig. Det vil f.eks. være tilfelle der ledningene legges i en veg, eller på dyrket mark så langt ned i grunnen at det ikke vanskeliggjør landbruksdriften.

Dersom ledningen enkelte steder på dyrkbar mark har forbindelse med overflaten, men ellers ikke gir spor, f.eks. kummer og lignende, vil tiltaket likevel kreve dispensasjon. Det vil i så fall være naturlig at hele tiltaket blir vurdert i dispensasjonssammenheng. Dispensasjon vil også være påkrevd dersom legging av ledninger fører til varige sår eller arr i naturen, herunder åpninger i vegetasjonen.

Samme vurdering vil etter departementets oppfatning gjelde for spørsmålet om terrenginngrep som gjøres i forbindelse med reparasjon av eksisterende ledningsnett. Terrenginngrep som ikke anses som "vesentlige", og som heller ikke fører til varige sår eller arr i naturen, vil ikke være avhengig av dispensasjon, jf. pbl. §§ 19-1 og 19-2.

Med hilsen

Pål A. Frostad Lorentzen (e.f.)
utredningsleder

Øyvind Kikut
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

² Se uttalelse fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet med referanse 15/2054-3.